

d ů v o d ů:

Žalovaný uplatňuje dovolací důvod nesprávného právního posouzení (čís. 4 Šu 503 c. ř. s.). Uvádí, že smlouva sprostředkovatelská jest smlouvou svého druhu, musí býti přesně dle ujednání posuzována a že nárok na provisi přísluší jen tehdy, dojde-li zásluhou a přičiněním sprostředkovatelovým skutečně k zamýšlenému výsledku. Až potud možno úplně souhlasiti s vývodem dovolání, nikoli však také v té části, kde se tvrdí, že žalobcovým sprostředkováním nedošlo k tomuto kýženému cíli a že mu proto nepřisluší provise. Dohodné, nebylo-li jinak zvláště umluveno, přísluší sprostředkovateli, bylo-li jeho činností dosaženo vymíněného výsledku, jenž byl takto uskutečněn, tudíž sjednaly-li se strany o předmětu koupě a kupní ceně. Ujednáním obmyšlené smlouvy přestala však již činnost dohodcová, jenž nároku nepozbývá, nesúčastnil-li se také provedení smlouvy, nebo sešlo-li mezi stranami z její realizace (rozh. č. 1146, 1372, 2301, 3049, 3170, 3985 a j. ve sb. n. s.). Otázka, jakou činnost má sprostředkovatel vyvíjeti, řídí se napřed úmyslem stran, jinak povahou věci. Dle úmluvy ze dne 10. ledna 1925 měl žalobce obstarati žalovanému koupiti domu, hodícího se na dílny pro větší obuvnictví a zavázal se žalovaný, že zakoupí-li objekt, na který ho žalobce jakýmkoliv způsobem upozorní, neb který mu sám naznačí, vyplatí mu při uzavření koupě odměnu 2% z ceny. Ze zjištění plyne, že žalobce svými zřízenci jednal o koupi domu č. 27 se žalovaným i s posavadním majitelem K-em, obstaral žalovanému popis domu a lustrum, že zřízenci jeho s ním dům prohlíželi a došli k majiteli jeho a tam kupní smlouvu dojednali. I když tedy žalovaný o koupi téhož domu jednal prostřednictvím kanceláře B-ovy již v roce 1923 a pak znova po sprostředkovatelské činnosti zřízenců žalobcových, nevádí to nároku žalobcovu na zaplacení smluvené odměny, došlo-li jen potom skutečně ke koupi domu, poněvadž nelze upříti prokazatelnou příčinnou souvislost mezi tímto výsledkem a sprostředkovatelskou činností žalobcovou.

Čís. 6780.

Zástupčí moc manželova podle Šu 1238 obč. zák. nevztahuje se na taková právní jednání, k nimž se podle Šu 1008 obč. zák. vyžaduje zvláštní plná moc. Ku sjednání zápůjčky (za účelem úpisu válečné půjčky) jest zapotřebí zvláštní plné moci podle Šu 1008 obč. zák. Pokud nelze v napotomních projevech manželky spatřovati dodatečný souhlas se zápůjčkou.

(Rozh. ze dne 3. února 1927, Rv I 1238/26.)

Žaloba žalující spořitelny proti žalované o zaplacení zápůjčky, již za žalovanou sjednal její manžel se žalobkyní za účelem úpisu válečné půjčky, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Dovolatelka napadá názor odvolacího soudu, že žalovaná není zavázána ze zápůjčky, protože její manžel měl přes ustanovení §u 1238 obč. zák. nutně zapotřebí zvláštní plné moci znějící na druh jednání. Svůj opačný názor snaží se odůvodnit tím, že výklad §u 1238 obč. zák. ve spojení s §em 1239 obč. zák. nevede nutně k názoru, jež hájí napadené rozhodnutí, a poukazuje na to, že v době úpisu válečné půjčky, která tehdy poskytovala plnou jistotu, byla zápůjčka k tomu účelu úplně kryta hodnotou papírů a též úrokování zápůjčky se zapravovalo z dospívajících kuponů válečné půjčky, takže kmenové jmění žalované nebylo vůbec dotčeno. Než dovolání, uplatňujíc jen důvod podle čís. 4 §u 503 c. ř. s., nemůže míti úspěch. Jak v nauce, tak i v praxi převládá názor, že manželova zástupčí moc podle §u 1238 obč. zák. nevztahuje se na právní jednání, k nimž se podle §u 1008 obč. zák. vyžaduje zvláštní plná moc. Manžel jest oprávněn již podle zákona, pokud manželka neodporovala, by ji zastupoval, ale jeho právo jest již předem omezeno jen na správu jejího volného majetku. Jen tak dalece sahá jeho zástupčí oprávnění, nic dále. (Ehrenzweig sv. II, díl 2, str. 149, Krasnopolski sv. IV., str. 101, Krainz III. kniha § 139, Stubenrauch 8 vydání sv. II, str. 540, Kafka v G. Z. z roku 1908 č. 50 a jiní). Ke sjednání zápůjčky a tedy zejména též k účelu úpisu válečné půjčky jest však zapotřebí zvláštní plné moci podle §u 1008 obč. zák. (tak v rozhodnutí tohoto nejvyššího soudu ze dne 23. června 1925 Rv I 777/25), podobně jako ku převzetí dluhu za manželku, nevzešel-li dluh ze správy jejího majetku, (tak v rozh. nejvyššího soudu ze dne 16. června 1925 Rv I 706/25), k uzavírání obchodů na úvěr, které se dotýkají jejího kmenového jmění (Rv I 1206/25 ze dne 17. února 1926) a vůbec k rozhodování o kmenovém jmění manželčině (rozh. ze dne 1. července 1924 Rv I 902/24, srovnej též rozhodnutí býv. nejvyššího soudu Vídeňského ze dne 11. listopadu 1913, Gl. Unger XVI 6644 a ostatní, otištěná při §u 1238 obč. zák., vydání Manzovo). Neměl-li tedy manžel žalované, jak zjištěno, ani takové zvláštní plné moci, ani příkazu své manželky, žalované, a bylo-li dále zjištěno, že žalovaná vůbec o úpisu válečné půjčky a o uzavření zápůjčky nevěděla, není žalobkyni zavázána. Jest zcela bez významu, zda v době úpisu válečné půjčky se dalo očekávat, že k úrokování zápůjčky postačí plně výnosy kuponů, když ke sjednání zápůjčky za manželku se zásadně vyžaduje, by manžel měl zvláštní plnou moc podle §u 1008 obč. zák., protože podle §u 1238 obč. zák. se jeho právo na to nevztahuje. Ostatně že tato kalkulace nebyla jistá a že úpis válečné půjčky a zápůjčka za tím účelem uzavřená může se dotknouti kmenového jmění manželčina, ukázala pozdější skutečnost. Odvolací soud převzal veškerá zjištění prvního soudu a zejména tedy i zjištění, že žalovaná až mnohem později se o úpisu a o zápůjčce dozvěděla. Dovolatelka z toho a z výroku žalované, potvrzeného svědkem Lukášem D-em »das hättest Du können auch gehen lassen, jetzt sind wir um das Geld auch noch«, dále z toho, že žalovaná ani pak neprojevila k ní svůj nesouhlas, usuzuje, že dodatečně dala svůj souhlas. (§ 1016 obč. zák.). Avšak právem nižší soudy nespátřovaly v tom doda-

tečný souhlas. Žalobkyně netvrdila, že žalovaná dala dodatečně výslovný souhlas. Avšak jen když není rozumného důvodu, aby se o tom mohlo pochybovati, lze podle §u 863 obč. zák. též z konkludentních činů podle okolností případu usuzovati na projev vůle. Z výroku žalované, který ani k žalobkyni nevyjádřila, nelze nijak bezpečně na to usuzovati, že vše to, co za ni a bez jejího vědomí manžel předsevzal, dodatečně schvaluje, naopak spíše byly jí proneseny manželi výtky.

Čís. 6781.

Domáhala-li se nemanželská matka na otci touž žalobou jednak náhrady nákladů na výživné nemanželského dítěte, jednak náhrady nákladů šestinedělí, jest oba nároky co do přípustnosti dovolání posuzovati samostatně.

(Rozh. ze dne 3. února 1927, Rv I 1525/26.)

Žalobě nemanželské matky proti otci o náhradu nákladů na výživné nemanželského dítěte a náhrady nákladů šestinedělí, bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno.

N e j v y š š í s o u d odmítl dovolání žalovaného.

D ů v o d y:

Předmětem sporu jest jednak nárok na náhradu nákladu na výživné nemanželského dítěte, jednak na náhradu nákladů šestinedělí podle §u 167 obč. zák. Oba tyto nároky jsou samostatné svým základem právním i skutkovými předpoklady, třeba důvodem obou bylo ustanovení §u 1042 obč. zák. Prvý nárok jest odvozen z nároku nemanželského dítěte, druhý z nároku nemanželské matky. Oba nároky byly přisouzeny prvním soudem úhrnným penízem 2890 Kč. Náhrada z důvodu poskytování výživného 1290 Kč a k ní sluší připočítati i náhradu za nakoupené střeвиčky, které rovněž patří k výlohám výživy ve smyslu §u 672 obč. zák., takže náhrada za poskytování výživného za otce byla přisouzena 1332 Kč, kdežto ostatní nároky z důvodu toho, že žalobkyně hradila útraty šestinedělí i výlohy dle §u 167 obč. zák. za nemanželského otce, byly přisouzeny prvním soudem penízem 1558 Kč. Přes to, že byly nároky spojeny v jednu žalobu, nepřestaly býti samostatnými nároky a rozhodnutí obou nižších soudů ohledně nich jsou souhlasna. Podle §u 502 třetí odstavec c. ř. z. jest proti souhlasným rozsudkům nižších stolic dovolání nepřípustno, nepřesahuje-li hodnota předmětu sporu, o němž rozhodoval odvolací soud, 2.000 Kč. Tomu jest tak v souzeném případě a proto je dovolání nepřípustno a bylo je odmítnouti.

Čís. 6782.

Pouze z toho důvodu, že byl neprávem podepsán na směnce, nemůže se ten, jehož jméno bylo podepsáno, domáhati na držiteli směnky jejího vydání.